

LAVIE TIDHAR

USÁMA

argo

Z anglického originálu *Osama*,
vydaného nakladatelstvím Solaris v Oxfordu roku 2012,
přeložila Petra Johana Poncarová.
Obálku s použitím ilustrace Hzy Bažanta navrhl Pavel Růt.
Grafická úprava a sazba Daniel Trojan.
Redigoval Oldřich Vágner.
Odpovědná redaktorka Hana Zahradníková.
Korektorka Michaela Šmejkalová.
Technický redaktor Milan Dorazil.

Vydalo nakladatelství Argo,
Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
argo@argo.cz, www.argo.cz,
roku 2017 jako svou 3286. publikaci.
Vytiskla tiskárna Akcent.
Vydání první.

ISBN 978-80-257-2183-4

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas
Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
Tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387
E-mail: odbyt@kosmas.cz
www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví
www.kosmas.cz

Lavie Tidhar pobýval v Dar es Salaamu během bombového útoku na americké ambasády v roce 1998 a v Nairobi bydlel ve stejném hotelu jako agenti Al-Káidy. On i jeho dnes už manželka od té doby těsně unikli bombovým útokům na Sinajském poloostrově v roce 2004 i útoku na londýnském nádraží King's Cross v roce 2005 a tyto zkušenosti vedly napřed k jeho nezapomenutelné povídce „Mé cestování s Al-Káidou“ a později ke vzniku *Usámy*, jeho průlomového alternativně historického románu.

Pro Elizabeth, která tam byla...

Následující text
je dílem literární fikce.

„Vždycky začni obřím výbuchem.“

Mike Longshott

PROLOG

FALEŠNÝ JEMENSKÝ PAS

Hotel Hilltop sídlí na Ngiriyama Road v centru Nairobi. Na rušné ulici pracují čističi bot, stojí na ní kiosky se stíracími losy, projíždějí tudy taxíky, v zaprášených obchodech je k mání papírenské zboží, rýže, koření ze Zanzibaru, konzervy a čerstvá rajčata; o podál se nachází malá indická restaurace. Elektrické větráky víří prach v budovách s nízkými stropy. Samotný hotel Hilltop je zchátralý podnik, který navštěvují zejména batůžkáři.

Muži v pokoji č. 107a ovšem nebyli batůžkáři. Zapsali se do hotelu pod falešnými pasy a právě byli zabráni do posledního stadia příprav na akt masové vraždy. Sami sebe možná nevnímali jako vrahy, ačkoliv podle amerického i keňského trestního zákoníku by na ně tak bylo pohlíženo. Tito muži věřili, že jednájí ve jménu Boha, a možná měli pravdu. Bůh stál na jejich straně. Brzy se dočkají úspěchu.

Muhammad Odeh dorazil do Nairobi čtvrtého srpna. Bylo to úterý.

Přijel nočním autobusem z Mombasy v půl osmé ráno, přihlásil se v hotelu Hilltop pod falešným jemenským pasem a dostal pokoj 102b. Šel hned spát a vstal těsně před polednem. Pak se setkal s ostatními. Byl oblečen jako imám, na bradě měl dlouhý plnovous. Později se převlékl, vzal si na sebe kalhoty a košili. A nakonec se oholil.

Odjel ve středu večer. Posledních pár hodin v Nairobi strávil na nákupu. Na Moi Avenue, poblíž americké ambasády, si nechal vyleštit boty. V deset hodin večer nastoupil na letadlo do Pákistánu.

Sedmého srpna byl pátek. Americký velvyslanec měl schůzku s keňským ministrem obchodu Josephem Kamothem v budově Ufundi Cooperative Bank poblíž velvyslanectví. Ambasáda Spojených států byla betonová sedmipodlažní budova, pět pater se nacházelo nad zemí a dvě pod zemí. Na pozici jedna stál kaprál námořní pěchoty Samuel Gonnite. Velitel detašované jednotky, seržant Cross od dělostřelectva, prováděl obchůzky.

Muhammad Rašíd Daúd Al-Owálí měl toho rána na sobě černé boty, bílou košili s krátkými rukávy, modré džíný a sako. Byl ozbrojen devítimilimetrovou berettou. Měl u sebe také čtyři zábleskové granáty. V 9:20 provedl telefonní hovor. Nákladák značky Toyota Dyna byl už naložen krabicemi, v nichž se nacházelo osm set kilogramů TNT, válcové nádrže, baterie, rozbušky, hnojivo a pytle s pískem. Al-Owálí nastoupil do nákladáku na místo spolujezdce. Řídil Saúd, který si říkal Azzam. Před nimi jela bílá dodávka značky Datsun, již řídil třetí muž. Tomu se říkalo Hárún.

K areálu ambasády dorazili těsně před 10:30. Azzam zaparkoval nákladák na zadním parkovišti. Právě odsud odjížděla poštovní dodávka. Azzam ji nechal projet a pak vyrazil k závoře. Al-Owálí vystoupil z nákladáku. Vykročil směrem k osamělému vojákovu na strážu, když vtom si uvědomil, že nechal sako i s berettou v autě. Ale pořád měl u sebe zábleskové granáty. Zavolal na vojáka, aby zdvihl závoru. Ten odmítl. Al-Owálí odjistil jeden granát a hodil ho po vojákovu. Ozval se výbuch. Voják s křikem utekl.

Azzam vytáhl z Al-Owálihó saka berettu a začal střílet do oken ambasády. Al-Owálí se dal do běhu. Za okamžik Azzam stiskl tlačítko rozbušky.

Výbuch vytvořil v zemi kráter. Tlak vyrazil okna, beton se propadal, vzduchem letěla těla umírajících mužů a žen. Na nedalekou Haile Selassie Avenue dopadaly sutiny. Okna Cooperative Bank obrácená do ulic sílu výbuchu nevydržela. Americký velvyslanec ztratil vědomí, létající střepiny mu rozdíraly kůži. Malá kancelářská budova za ambasádou se zhroutila přímo na nouzový generátor, takže do sklepa ambasády se vyšlo několik tisíc galonů pohonné nafty. A palivo se vznítilo.

Při útoku zemřelo dvě stě dvanáct osob. Čtyři sta dalších bylo zraněno. Jedna žena, keňská servírka z kanceláře banky Ufundi, uvízla pod sutinami. Jmenovala se Rose Wanjiku. Záchranáři, mezi nimiž byla i námořní pěchota a speciální izraelská záchranná jednotka, se k ní snažili proniknout. Neustále s nimi komunikovala. Zůstala tam pohřbená pět dní. Zemřela několik hodin před tím, než se k ní konečně dostali.

Muhammad Odeh přistál v Karáči ráno sedmého srpna, těsně po útoku. Když procházel imigrační kontrolou, objevily se v rádiu první zprávy o výbuchu bomby. Usmál se. Prošel letištní budovou a vyšel ven do slunce. Venku našel telefonní budku a vytočil číslo.

„Jste to vy, emíre?“ řekl do tichého sluchátka. Zhluboka se nadechl. „S Boží pomocí jsme uspěli.“

Č Á S T P R V N Í

TAJNÁ
VÁLKA

KALUŽE SVĚTLA

Když v létě na Vientiane dopadají paprsky slunce, zdi i lidé se zdají být průsvitní. V rozích ulic se tvoří kaluže slunečního světla, projíždí jimi skútry a cákají světlo na výlohy a do kanálů, které se táhnou městem směrem k Mekongu. Světlo třísní košile tmavými skvrnami potu a nutí psy, aby hledali útočiště ve stínu zaparkovaných aut. Podomní prodavači se líně vlečou podél silnice se svým zbožím: bambusovými košíky, ovocem a bagetami s červeným vepřovým. Vypadá to, jako by se městu leskla kůže potem, ono se zastavilo a čekalo, až přijde déšť a přinese trochu osvěžení.

Joe odložil knihu na nízký bambusový stolek a povzdychl si. Malý porcelánový šálek před ním obsahoval silnou laoskou horskou kávu, sladkou, se dvěma cukry, jak měl v oblibě, což bylo až příliš, toho si byl vědom, ale tak mu to zkrátka chutnalo. Vedle něj ležel popelník se dvěma nedopalky. A také krabička cigaret a na ní hladký zapalovač Zippo. Jako každé ráno seděl v malé kavárně naproti parkovišti u trhu Talat Sao v centru Vientiane. Oknem mohl pozorovat kolemjdoucí dívky.

Ta kniha byla brožovaná, odrbaná a měla křiklavě barevnou obálku. Byla na ní vyobrazena vícepatrová budova těsně před zhroucením, prašná africká ulice a lidé utíkající před výbuchem. Kniha nesla název *Mise: Afrika*

a jen o něco menší podtitul ji představoval jako třetí román série *Usáma bin Ládín: Mstitel*. Autor se jmenoval Mike Longshott, což nejspíš nebylo jeho pravé jméno.

Joe sáhl po krabíčce a vytáhl cigaretu, ten den už třetí. Zapálil si zippem a zadíval se z okna. Vzduchem se linula tichá jazzová hudba. Joe sem chodil každé ráno, z bytu na Sokpaluang Road mu to trvalo půl hodiny, kolem autobusového nádraží a přilehlého trhu s ovocem a zeleninou, podél řidičů tuk-tuků, psů, kdákajících kuřat a velkého poutače, který upozorňoval na to, jak záslužné je *Udržet naši zemi čistou*, a dodával, že *Všichni dobří občané musí sbírat odpadky*, přes semaforey k ranímu trhu Talat Sao až do klimatizované kavárny, která mu jako pracovna sloužila mnohem častěji než jeho skutečná kancelář.

Seděl zde dlouho a nikdo ho nerušil. Zpoza skleněných oken mohl pozorovat, jak se venku setkali přátelé a pak se smíchem někam vyrazili. Kolem prošla matka držící za ruce dvě děti. Tři muži se dělili o cigaretu, mluvili, gestikulovali, nakonec odešli. Na schodech se objevila dívka a zdálo se, že na něco čeká. O pět minut později vešel dovnitř chlapec, a její obličej se rozzářil úsměvem. Odešli spolu, aniž by se pozdravili. Z parkoviště sem vstoupila venkovanka nesoucí košíky. Po schodech sešel byznysmen se svým doprovodem, rovnou zamířili k černému autu s klimatizací. Joe se dávno naučil, že užít si samoty je občas snazší mezi lidmi. Už ho to nezneklidňovalo, ale jak tam seděl, oddělen od vnějšího světa průhlednými okenními tabulkami, na okamžik se cítil odpojen od času, veškerý kontakt mezi ním a zbytkem lidstva zmizel, byl rozpuštěn, takže spojení s lidmi venku se podobalo přízraku amputované končetiny, která stále bolí, ačkoliv už

není součástí těla. Potáhl si z cigarety a vyfoukl kouř, na knihu dopadla trocha popela, a když ho Joe otřel, zanechal po sobě šedou stopu.

Joe vypil poslední doušek kávy. Na dně zůstala jen pěna. Hudba v pozadí se změnila a jazz vystřídala procítěná melodie, kterou znal, ale nevěděl odkud. Típl cigaretu. Kolem prošla holčička s medvídkem v náručí. Náctiletý student v nažehlených černých kalhotách a bílé košili si nesl knihy. Dvě dospívající dívky jedly zmrzlinu, a když je chlapec v bílé košili uviděl, usmál se a ony mu úsměv oplatily. Odešli všichni společně.

Vzduchem se nesla píseň beze slov. Vrtala Joeovi hlavou, byl to ten neodbytný pocit, že něco zná, aniž by to dokázal pevněji zachytit, a to ho vždycky rozčilovalo. Pozoroval nebe nad domy a všiml si, že se mění.

Bylo to jen takové nepatrné potemnění, chvilkové ztlumení světla. Když k tomu zpozoroval, jak se venku na zemi sám od sebe pohybuje kus papíru, vyskočí do vzduchu a odletí, jako ušpiněný bílý motýl, pochopil, že přicházejí deště.

Zaplatil, vyšel ven a cítil tu změnu ve vzduchu. Stará paní, která prodávala učebnice angličtiny pro začátečníky v obchodě naproti, taky vzhledla, a on v její tváři spatřil touhu, kterou na okamžik rozpoznal sám v sobě. Dlouhými kroky zamířil k parkovišti, pod botami mu při chůzi křupal štěrk. Pohvizdoval si. Teprve když už stál skoro před svou kanceláří, uvědomil si, že je to ta stará písnička od Dooleyho Wilsona, kterou slyšel v jiné zakoupené kavárně, v jiné době a na jiném místě.

ROZBÍHAJÍCÍ SE HEJNO GEKONŮ

Když kráčel po širokých stinných ulicích v centru Vientiane, Joe si znovu uvědomil, jak moc prostředí města ovlivnilo Japonsko. Mezi tradičními nízkými domy podél Lan Xang Avenue se například objevila napůl dokončená, ulitě podobná nová budova banky Kobajaši, impozantní stavba ze skla a chromu ve tvaru vejce, která byla vidět z velké dálky, cizorodá entita v tomto usedlém královském prostředí. Na zdi obchodu, jehož venkovní police byly vrchovatě naloženy ananasy, vodními melouny a liči, visel nad hlavou snědého majitele (nejspíš Hmong, usoudil Joe), který seděl ve stínu a balil si cigaretu, vybledlý plakát znázorňující laoského krále a japonského císaře, jak se jeden druhému uctivě klaní, a pod nimi se skvěl nápis *Oblast asijské vzájemné prosperity*. Japonský vliv byl patrný na autech, v hudbě, která tu a tam vřískala z kovových reproduktorů, i v reklamách na jazykové školy, jež slibovaly *Super Nippon a lekce angličtiny, pro budoucnost vás a vašich dětí*.

Přešel Lan Xang a brzy se ocitl na dohled That Dam, černé stúpy, která se rýsovala proti nebi jako připomínka dávných válek. Svého času bývala pokrytá zlatem a zářila na slunci, ale pak ji oloupali barmšti nebo thajšti nájezdníci, to už si nikdo přesně nepamatoval, a zlatá krus-ta se už stúpě nikdy nevrátila. V puklinách kamenných

schodů se uchytila tráva. Bylo to poklidné místo, kde se mu vždycky líbilo.

Došel ke zchátralé budově na rohu. Před ní se nacházel domeček pro ducha ochránitele, na jeho dvorku stály miniaturní loutky s obětinami v podobě rýžové whisky a jídla a hořela tu vonná tyčinka. Na okamžik se zde zastavil a nepřítomně se na domeček díval, než nakonec vstoupil do chladné prašné tmavé chodby. Stoupal po schodech a všiml si, že jediná místní žárovka už zase vyhořela. V budově panovalo ticho. V přízemí se směrem do ulice nacházelo bistro podávající nudlovou polévku, ale skoro nikdo do něj nechodil. Stál tam také antikvariát, ale ten zatím zůstával zavřený, dokud se Alfred, jeho majitel, nezotaví z následků předchozí noci a nepřiměje se k tomu, aby otevřel, což bylo před polednem krajně nepravděpodobné.

Joe otevřel dveře své kanceláře, vstoupil dovnitř a prohlížel si místnost jako pokaždé, když vešel. Poněkud ušmudlaná okna shlížela na střechy a široké nebe nad Mekongem. Stůl byl z hladkého, nelakovaného dřeva a jednu nohu měl podepřenou mnohokrát přeloženým kusem papíru. Na stole ležely rozházené papíry, těžítka ve tvaru slona, kovový nůž na dopisy matné barvy, stolní lampa a popelník vyrobený z vyleštěné kokosové skořápky. V popelníku zbyl ještě popel a dva nedopalky z předchozího dne, a on si v duchu udělal poznámku, aby si promluvil s uklízečkou, ačkoliv to zjevně nikdy k ničemu nevedlo. Telefon na stole chyběl. V prvním šuplíku ležela nelegální thajská napodobenina revolveru Smith & Wesson ráže 38 a láhev Johnnyho Walkera Red Label, poloprázdná, nebo poloplná, to záleží na úhlu pohledu.

Dále se v pokoji nacházely následující předměty: koš na papír upletený z bambusu, který stejně jako popelník

potřeboval vynést, kovová kartotéka, prázdná až na pár ošoupaných černých bot, které byly Joeovi o dvě čísla menší a tvořily jediný pozůstatek předchozího obyvatele kanceláře, a osamělá knihovnička. Na stěně visel obrázek znázorňující hořící pole karmínových květin, kouř se vinul po plátně v bílošedých roztřepených liniích a v dáli se rýsovala rozmazaná silueta muže s tváří zahalenou kouřem. Stály zde tři židle, jedna za stolem a dvě před ním, a v rohu dávno uschlá pokojová rostlina.

Cítil se tam jako doma. Když vešel dovnitř a přivřel za sebou dveře, vyplašil malého gekona na zdi. Jakmile se gekon vystrašeně rozběhl, objevili se další. Joeovi to na okamžik připadalo, jako by došlo k výbuchu a gekoni utíkali daleko od jeho epicentra – a tím epicentrem byl on sám. Usmál se, přešel ke stolu, posadil se a odložil brožovanou knihu. Svou pracovnu sdílel pouze s gekony. Pokaždé, když přišel, se mu zdálo, že je jich tam víc. Schovávali se v rozích, a kdykoli otevřel šuplík nebo pohnul s židlí po podlaze, vystrašil je a oni se rozutekli. Jednou narazil na osamělého gekona, který se uhnízdil v koši na papír. Měl zraněnou levou přední nohu a tak dlouho se nehýbal, až si Joe myslel, že je mrtvý. Přemýšlel, co se mu asi stalo – popral se s některým svým druhem? Nedozvěděl se to. Když se později do koše podíval znovu, gekon už byl v pohybu. Joe ho sledoval, jak se pomalu plazil k mezeře pode dveřmi, až nakonec špička jeho ocásku zmizela. Zraněný gekon byl pryč. Vydal se z bezpečí kanceláře na chodbu.

Joe obešel stůl a posadil se. Uvažoval o tom, že si zapálí, ale rozmyslel si to. Otočil židli k oknu a díval se ven. Nebe se zatahovalo a on cítil blížící se déšť.

SILUETA ŽENY V DEŠTI

Rozpršelo se zničehonic. V dálce se hrom roztříštil do úlomků zvuku, který vybuchl na obrovském otevřeném nebi nad Mekongem. Na šedém pozadí modře zasvítíl blesk. Joe se díval z okna a pozoroval bosé dítě, které běhalo kalužemi a nad hlavou si drželo zelený list, velký jako servírovací podnos. Vlhký vzduch byl cítit vegetací a zemí a Joe věděl, že později, až padne noc, vylezou slímáci a potáhnou se přes silnici jako rozvážné lokomotivy, jež za sebou nechávají stopu kolejí, a že žáby si budou libovat v loužích, které jim připadají jako velkolepé vodní paláce. Vítr přivál a odvál poryv písně zakončený statickým šumem. Vysoko proletěl osamělý pták, vrhl se střemhlav dolů a pak zmizel z dohledu, pouhá malá černá tečka na obzoru.

A právě ve chvíli, kdy déšť ustával a sluneční světlo pronikalo dolů čerstvými trhlinami v mracích, ji uviděl poprvé.

Přešla silnici se skloněnou hlavou, soustředila se na cestu. Nebyl žádný provoz. Ještě lehce přšelo, ovšem za jejími zády už svítilo slunce. Do tváře jí ale neviděl. Na okamžik se mu zdálo, že celý svět ustrnul jako nehybné pozadí a pohybuující se dívka byla jeho jediným živým obyvatelem. Pak se mračna zatáhla, dívka zmizela, Joe si povzdechl, odvrátil se od okna a sáhl po cigaretách.

„Zdravím,“ ozval se někde blízko jemný hlas. Joe se vylekal a upustil zapalovač, který právě zdvihl asi centimetr nad stůl. Vzhlédl. Dívka se na něj také podívala. Stála před oknem, za ním skrze déšť proudilo sluneční světlo, takže dešťové kapky na okamžik vypadaly jako miniaturní optické hranoly zavěšené ve vzduchu. „Neslyšel jsem vás přicházet,“ poznamenal. Podíval se na pootevřené dveře. Dívka se usmála. „Vypadal jste zamýšleně,“ řekla. „Nechtěla jsem vás rušit.“ Měla dlouhé hnědé vlasy, oči lehce mandlového tvaru, byla poměrně útlá, a ačkoliv to byla zjevně Evropanka, postavou připomínala spíš Asiatky. Působila dojmem dívky, která bude mít v Evropě vždycky problém sehnat správnou velikost oblečení, kdežto v Asii si vybere snadno. Když se usmála, objevily se jí v koutcích očí jemné vrásky, a on uvažoval, jestli jsou od smíchu, nebo od pláče, aniž by věděl proč. Zeptal se: „Co pro vás můžu udělat?“

„Vy jste detektiv?“ Neposedla se a on jí nenabídl místo. Zdálo se, že jí nevádí stát, zatímco za jejími zády se střetávají déšť a slunce. Snažil se zařadit její přízvuk. Řekl: „Já...“ a pokrčil rameny a pohybem rukou obsáhl prázdnou kancelář i ticho uprostřed deště. A pak dodal: „Co přesně chcete?“

Přistoupila blíž, zastavila se u okraje stolu a dívala se na něj. Zdálo se, že si ho pozorně prohlíží, jako by za jeho otázkou bylo něco víc, než on sám věděl. Její ruka dopadla na stůl, spočinula na papírech. Obrátila pohled na ně. Její prsty nahmataly hřbet a obálku knihy. Zdvihla ji, ustoupila o krok od stolu, pořád stála zády k oknu. Otevřela knihu a listovala žlutnoucími stránkami.

„Hotel Hilltop sídlí na Ngiriyama Road v centru Nairobi,“ přečetla nahlas. Uvědomil si, že bez problémů správ-

ně vyslovila název té ulice. „Na rušné ulici pracují čističi bot a stojí na ní kiosky se stíracími losy a projíždějí tudy taxíky...“

„Ne, takhle to není,“ řekl Joe.

„Ne?“ Z nějakého důvodu vypadala zaskočeně.

„Myslím, že je tam odmlka, ne spojka ‚a‘,“ řekl. Něco mu to připomnělo, jako by kdysi znával někoho, kdo dělal to samé a nahrazoval interpunkci slovy, když nahlas předčítal z knihy. Někoho, kdo rád četl. Cítil se z toho nespůj.

„Je to jenom brakový román,“ řekl a připadal si zahnaný do kouta. „Člověku to pomůže zabít čas.“ Nevěděl, proč se omlouvá, proč se před ní snaží ospravedlnit.

Dívka knihu zavřela a položila ji zpátky na stůl. Udělala to pečlivě, jako by měla v ruce nějaký cenný předmět. „Myslíte?“ zeptala se. Nevěděl, co jí na to odpovědět. Mlčel. Ona tam dál stála. Dívali se jeden na druhého. Přemýšlel, co ona nejspíš vidí. Měla poměrně dlouhé a hubené prsty. A trochu špičaté uši. Nakonec řekla: „Chci, abyste ho našel.“ Prsty pohládila knihu. Nedokázal pojmenovat ten výraz, který měla v tu chvíli v očích. Připadalo mu, že působí ztraceně a smutně a trochu zranitelně.

„Koho mám najít?“

„Mikea Longshotta,“ řekla a Joe samým překvapením bez varování vybuchl smíchy.

„Chlápka, co píše tyhle knížky?“

„Ano,“ přisvědčila trpělivě. Za oknem za jejími zády přestávalo pršet. Připadalo mu, že její hlas utichá, jako by od něj ve skutečnosti stála dál. Joe vstal, natáhl se po knize a dotkl se jejích prstů. Obrátil pohled k ní a najednou mu došla slova. Shýbala se, kolem tváře jí padaly vlasy, dělila je jen úzká mezera. Když přejela rukou po té jeho, bylo v tom doteku něco strašlivě osobního a povědomého.

Pak se narovнала, její ruka opustila tu jeho, potřásla hlavou a urovnala si vlasy na ramenou. „Výdaje nejsou problém,“ řekla, sáhla do kapsy, vytáhla z ní tenký hranatý předmět a položila ho na stůl.

„Co to je?“ zeptal se.

„Kreditní karta.“

Podíval se na kartu, potřásl hlavou a přešel to mlčelím. Místo toho řekl: „Jak se s vámi spojím?“

Usmála se a on si znovu všiml jemných vrásek kolem jejích očí a přemýšlel o nich.

„Nespojíte,“ řekla. „Já vás najdu.“

Zdvihl kartu. Byla matně černá a nebylo na ní nic napsáno, pouze dlouhá řada čísel. „Ale p...“ řekl, zdvihl oči a zjistil, že prostě zmizela. Za oknem konečně přestalo pršet a trhajícími se mraky svítilo na zem slunce.

DRUHÁ BOMBA

Druhá bomba vybuchla o čtyři sta patnáct mil dál, v areálu bývalé izraelské ambasády v Tanzanii, v níž se usídlila americká diplomatická mise.

Nad asfaltovou silnicí a nízkými kamennými budovami sálalo tropické vedro. Na rybím trhu se už vznášely mouchy nad mršínami ryb *karambesi*, žlutoploutvých tuňáků a makrel. Opodál na trhu s mořskými korýši ležely na stolech stovky ulit nejrůznějších měkkýšovitých tvorů a ve slunečním svitu hrály všemi barvami.

Americká ambasáda se nacházela na Laibon Road 36 v Dar es Salaamu. K objektu patřila nejen třípatrová ambasáda jako taková, která byla původně postavena pro Izraelce, ale i čtyřpatrová přístavba vybudovaná později Američany. Hrozba politického násilí v Dar es Salaamu byla klasifikována jako nízká. Tento závěr byl později přehodnocen.

Němec Ahmed řídil dodávku s bombou. Noc předtím strávil v domě č. 213 ve čtvrti Ilala v Dar es Salaamu. Měl modré oči a světlé vlasy. Řídil dodávku Atlas značky Nissan. Zastavil v Uhuru Street, jeho spolupasažér K. K. Mohamed vylezl ven a vrátil se do konspiračního bytu, aby se pomodlil, zatímco Němec jel dál směrem k areálu ambasády.

Cestu do areálu blokovala cisterna. Řídil ji Tanzanec jménem Jusufu Ndange. Měl šest dětí. Bylo 10:30. V tu chvíli

stiskl Němec Ahmed rozbušku: možná se nemohl dostat do areálu, možná si uvědomil, že je v časové tísní. Stál méně než jedenáct metrů od zdi ambasády.

Náraz pohltila z větší části cisterna. Zdvihlo ji to do vzduchu do výše třetího patra a pak dopadla na budovu původní ambasády. Jusufu Ndange na místě zemřel. Stejně tak i pět členů místní ostrahy, kteří měli ten den službu. Pozůstatky pomocníka řidiče cisterny, který byl svědky spatřen na místě krátce před výbuchem, se nikdy nenašly. V rezidenci amerického velvyslance se propadl strop, ovšem nikdo v tu chvíli nebyl doma. Zemřelo i pět opodál stojících afrických studentů. Celkem si útok vyžádal jedenáct životů. Němec Ahmed byl dvanáctý.

K. K. Mohamed opustil konspirační byt a nastoupil na letadlo do Kapského Města. Let trval čtyři hodiny a třicet pět minut. Když přistáli, zhluboka se nadechl chladného zimního vzduchu a vydal se k telefonní budce.

MAPA JINÉHO SVĚTA PŘIPOMÍNÁJÍCÍ POVRCH MĚSÍCE

Joe položil brožovanou knihu lícem na stůl, otevřené stránky se dotýkaly nelakovaného povrchu stolu jako otisk dlaně. V hlavě mu vířila spousta otázek, ale nechtělo se mu je klást. Otevřel šuplík a vytáhl láhev Red Label. Upřeně se na ni díval a protřepal ji, jen aby mohl pozorovat, jak vevnitř šplíchá jantarově zbarvená tekutina. Nabízela se otázka: chce se napít?

Ještě chvíli láhev studoval, pak odšrouboval uzávěr a napil se rovnou z ní. Whisky mu sežehla žaludek. Znovu láhev zašrouboval, uklidil ji zpátky do šuplíku a zavřel ho. Zíral na tu knihu.

Vzal do ruky kreditní kartu a prohlížel si ji. Zase ji položil. Jak by ji měl vůbec používat? Všechno to bylo podivné. Znovu sáhl po knize a nalistoval stránku s údaji o autorských právech. Vydavatelem bylo nakladatelství Medusa. Sídlilo na pařížské adrese. Nakladatelství Medusa bylo i vlastníkem autorských práv. O Mikeovi Longshottovi ani zmínka. Stejně nebylo pravděpodobné, že by se tak ten člověk opravdu jmenoval. Nikdo se doopravdy nemůže jmenovat Mike Longshott. Vstal, přešel k polici s knihami a prohlížel si hřebety. Měl ještě další dvě knihy ze série *Usáma bin Ládin: Mstitel*. Vzal je z police a vrátil se ke stolu. Porovnal stránky s údaji o autorských právech a zjistil, že jsou identické. Nakladatelství Medusa

v Paříži, namísto adresy byl uveden jenom P. O. Box, žádný název ulice. Zapálil si další cigaretu a přemýšlel, proč to tak je a jak by mohl zjistit víc, když vtom se zezdola ozvalo prásknutí dveřmi, někdo hlasitě anglicky zaklel a Joe se usmál. Alfred se zjevně vynořil na světlo a právě otvíral svůj antikvariát.

Vstal, zastrčil si černou kreditní kartu do kapsy a sešel dolů. Do antikvariátu vedly spojovací dveře, právě ty Joe použil. Když vstoupil dovnitř, ucítil ve vzduchu přetrvávající vůni opia. Občas vonělo sladce, občas jako spálené listí, a pokud byl Alfred donucen vyjádřit se k tomu neodbytnému pachu, který tak oddaně lnul k jeho stárnoucímu tělu, citoval malíře Picassa, o němž tvrdil, že ho kdysi znával, a který údajně prohlásil vůni opia za ten nejméně hloupý pach na světě. Ale ať už to bylo cítit jakkoliv a popisovalo se to jakýmikoliv slovy, to aroma tam vždycky bylo, v Alfredově oblečení, v jeho bílé prokvétajícím černém vousu a také v knihách samotných, z jejichž stránek se po otevření linul slabý závan.

„Ty hajzle jeden nedobřej,“ řekl Alfred. „Jé, ahoj Joe.“

Joe se usmál a zamával mu rukou, v níž držel cigaretu.

Alfred se obrátil zpátky k May. „Jdi mi z očí, May. Už tě nechci ani vidět. Padej!“

„Nazdárek, Joe,“ řekla May, Joe se usmál a znovu zamával. Mezi dvěma vysokými knihovničkami stála vecpaná židle a on se na ni posadil. „Moc kouříš, kamaráde. Každě večer potřebuješ víc. Brzo nebudeš dělat nic jinýho, jenom kouřit.“

May byla nápadně hezká. Měla dlouhé černé vlasy, jemné rysy, a ačkoliv nikdy, alespoň co Joe věděl, neprodělala operaci dole, díky pravidelné dávce estrogenu její přiléhavý červený top pyšně vystavoval na odiv

malá pevná prsa. May byla *katoey* a Alfredova dlouholetá přítelkyně.

„Nesmysly,“ bránil se Alfred. „Co se týče opia, mám naprosto zdravé návyky. Už celá léta. Úžasná rostlina.“

„Zpomaluje tě to.“

„Posiluje mě to!“ vykřikl Alfred. „Mám sílu jako býk!“ Pěstí naznačil nezaměnitelné oplzlé gesto a spolu s May se začali smát na celé kolo. „Kdybys nebyla napůl chlap, tak bych ti udělal spoustu dětí,“ řekl Alfred smutně, když se uklidnili.

„Možná jsem napůl chlap, ale jinak ženská každým coulem,“ dodala May. Joe věděl, že co do opia si May s Alfredem v ničem nezádá.

Alfred přikývl a povzdychl si: „To je pravda.“

„Já tě miluju,“ řekla May.

„Já tebe taky, zlato. A teď běž a nech starého pána řídit obchod.“

May mu poslala vzdušný polibek, zamávala Joeovi a zmizela venku ve slunečním svitu. Alfred si znovu povzdychl a obrátil se k Joeovi. „Hloupá holka,“ řekl. „A co kdybych nekouřil? To bych tě pak možná ani neviděl.“

Joe nevěděl, jak si to vyložit, a tak to nechal být. U Alfreda musel člověk občas něco přejít bez komentáře. „Nedáš si kafe?“ nabídl mu Alfred.

„Jasně.“

Alfred vstal a zamířil k malému elektrickému vařiči s jedinou plotýnkou, který stál na nízkém stolku vedle otevřených dveří. Do konvice s dlouhou rukojetí, v níž už byla připravená voda, nasypal několik lžiček kávy a otočil kolečkem. Elektrická plotýnka začala hřát.

Alfred byl vysoký, i když se teď trochu hrbil, nosil džíny, kostkovanou košili a opasek s velkou kovovou sponou.

Byl bos. Pohyboval se lehce a skoro neslyšně: tvrdil, že ve vietnamské válce bojoval v cizinecké legii na francouzské straně, a občas zmínil, že býval rádcem khmerského krále, než došlo k nedorozumění – o jehož podstatě se nikdy nerozpovídal – a musel ve spěchu opustit zemi. Alfred byl samá historika: teď si naplňoval život cizími příběhy, v malém antikvariátu nacpaném otrhanými a znavenými knihami, které jak s oblibou říkal, poznaly víc světa než on sám a stejně jako on se teď alespoň na chvíli dočkaly odpočinku. Knihy prodával jen neochotně, což, pomyslel si Joe, nebylo špatné, vzhledem k tomu, že k němu jen zřídka chodili zákazníci.

„Když jsi přišel, neviděl jsi z domu vycházet nějakou dívku?“ zeptal se Joe. Alfred se k němu obrátil s rozzářenými očima a zachechtal se. „To leda na svatýho Dyn-dy,“ řekl.

„Tak viděl, nebo ne?“

Alfred pokrčil rameny. „Nikoho jsem neviděl. Proč, děláš na případu?“ zasmál se. „Je podezřelá? Měl ses na ni pověsit. Myslím, že chvíli se na někoho věšet by ti prospělo.“

I tuhle poznámku nechal Joe být. Voda se začínala vařit, Alfred do ní vmíchal cukr a pak ten černý blátivý nápoj nalil do dvou malých skleněných šálků. „*Salut*,“ řekl. Hlučně srkal horkou kávu.

„Pamatuješ na ty knihy, které jsi mi nedávno dal?“ řekl Joe. Alfred mu je doporučil a divže mu je nenacpal do ruky. „Na tu sérii o Usámovi bin Ládinovi?“

Alfred se posadil za stůl a položil si na něj šálek s kávou – ten tam později zanechá kruh, jenž se připojí k nespočtu dalších, které proměnily povrch stolu v mapu jiného světa připomínající povrch Měsíce. „Nemáš cigáro?“ zeptal se Joea.

„Jasně.“

„Dík.“

Vzal si nabídnutou cigaretu a Joe se zase opřel mezi knihovnamí. „A co má s těmi knihami být?“ chtěl vědět Alfred.

„Víš, kdo je napsal?“

„Máš oheň?“ Znovu vstal, přešel prstem po zapalovači a připálil Alfredovi, který zhluboka potáhl a vyfoukl kroužek kouře. Joe se zase posadil.

„Nějakej Longshott,“ řekl Alfred. „Mike Longshott.“ Zachechtal se. „Předpokládám, že je to pseudonym.“

To Joe předpokládal taky, ale – „Proč si to myslíš?“

„Pojď sem,“ řekl Alfred. Vstal, obešel stůl a zamířil ke třetí knihovně směrem od Joea. „Tak se na to podíváme, nakladatelství Medusa... zdá se, že jsou to jediné knihy, které prodávám. Upřímně řečeno, jsou to jediné knihy, které mi nevadí prodávat. Mezi jistými společenskými vrstvami jsou velmi populární.“ Prsty přejížděl po polici a vybíral knihy. „Tady to máš.“ Vrazil je Joeovi do rukou a vrátil se ke stolu. Na polici po nich zůstaly díry jako bílé klávesy na klaviatuře. Joe se na knihy zadíval.

Co do vzhledu a velikosti byly úplně stejné jako ty tituly ze série *Mstitel*, které už měl. První z nich nesla název *Byla jsem děvkou velitele Heinricha*. Joe zíral na přebal. Byl na něm vyobrazen plavovlasý muž v uniformě, jenž v jedné ruce držel jezdecký bičík. Za ním se tyčily strážní věže a plot s ostnatým drátem. U nohou mu ležela prsatá dívka ve značně potrhaném oblečení, které odhalovalo nahou kůži. Svírala mužovu nohu a upírala na něj záhadný pohled.

„Čuňárny,“ poznamenal Alfred. „Špína. Je to samozřejmě totální brak. Úžasně záležitosti.“ Joe odložil knihu

a zadíval se na další. *Doznání zfetované nymfomanky*. Na obálce ležela na pohovce blondýnka s odhalenou hrudí, nad ní se vznášel hrozivý stín muže a přikládal jí k ochablým ústům dýmku s opiem.

Třetí kniha se jmenovala prostě *Coura*.

Autorem prvních dvou titulů byl jistý Sebastian Bruce. Třetí z nich napsal autor používající přezdívku Hraběnka Szu Szu.

„Nakladatelství Medusa,“ pronesl Alfred skrz cigaretový kouř, „je obecně vzato dodavatelem čiré pornografie. Spíš bych měl říct necenzurované. Lechtivých knížek, jak se tomu běžně říká. A pokud je dostanu přes celníky, docela dobře se prodávají. Což se mi většinou povede, abych ti řekl pravdu.“

Pornografie? Ale zdálo se, že to sedí. Sex a násilí, pomyslel si. Kráčí spolu ruku v ruce kouřem. Ten obraz ho znepokojil, něco v něm nejspíš probudil. Dým byl sladký, v místnosti panovalo úplné ticho – potřásl hlavou, začal hledat cigaretu a uvědomil si, že ji nechal ve špinavém skleněném popelníku na druhé polici a že už mezitím vyhořela. Vytřepal si z kapsy krabičku, vytáhl novou cigaretu a zapálil si. „Víš o tom ještě něco?“ zeptal se.

Alfred se na něj zadíval a jeho staré oči se najednou přivřely. „Ne,“ řekl. „Nicméně jestli hledáš Mikea Longshotta – nebo jestli ti jde o Usámu bin Ládina, tak mám dojem, že tady odpověď nenajdeš. Ale Joe...“

„Ano?“

Starý muž se postavil. Ve vousech měl popel. Poškrábal se na žilce ve svém rozeklaném, vápencovitém obličejí a šinul se směrem k Joeovi. Antikvariát mu najednou připadal mnohem stísněnější. „Víš určitě, že to chceš zjistit?“